

ב. הלכה כרבי יוחנן, וכל המשתמרת לביאה פסולה מדבריהם — אוכלת בתרומה. והוא הדין כהגת חלוצה או שניה שנתארסה לכהן — אוכלת. (רמב"ם תרומות ז, כג).

דף נט

צו. מה דין הנשים דלהלן לכהן גדול?

- א. אלמנה מן הנישואין או מן האירוסין.
- ב. בעולה כדרכה ושלא כדרכה.
- ג. בוגרת.
- ד. מוכת עץ כדרכה ושלא כדרכה.
- ה. נבעלה לבהמה, כדרכה ושלא כדרכה.
- ו. קדש את הקטנה ובגרה תחתיו.
- ז. אירס את האלמנה ונתמנה להיות כהן גדול.

א. אלמנה לא יקח — בין מן הנישואין בין מן האירוסין. (ומן הנישואין, מלבד הלאו מתוסף עשה ד'בעולה').

ב. בעולה אסורה לכהן גדול בעשה. (והוא אשה בבתוליה יקח; כי אם בתולה מעמיו יקח אשה — ולא בעולה, ולא הבא מכלל עשה עשה. עפ"י רש"י להלן, רמב"ן פ' אמור, ועוד).
נבעלה שלא כדרכה — לרבי מאיר מותר, (בבתוליה — למעט). וכן הוכיח רבא מברייתא דקנס. ולדעת רבי אלעזר ורבי שמעון אסור (בבתוליה — עד שיהיו כל בתוליה קיימים, בין כדרכה בין שלא כדרכה). וכן אמר רב, לאסור, ופרשו דבריו כרבי אלעזר. (פרשו התוס', לא שרב עצמו סובר כן אלא שאמר שלדברי רבי אלעזר אסור).

[לרבי אלעזר יש בה אסור נוסף, משום 'זונה', שלדבריו פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשאה זונה, מלבד בקטנה שקדשוה אמה ואחיה לאיש ומיאנה, שאינה בכלל זונה אלא בעולה].

א. הלכה שבעולה שלא כדרכה אסורה לכהן גדול. (רמב"ם איסור"ב יז, יד; ריא"ז). ומהרש"ל (יש"ש כב) חולק ונוקט להתיר, שהרי קיימא לן בבוגרת כרבי מאיר, וממילא בשלא כדרכה מותר, כמבואר בגמרא שהדינים תלויים זה בזה.

ב. בעילה בהטיה, בענין שלא השיר הבתולים — כתבו האחרונים שפסולה לכהן גדול, ובפרט לפי הפוסלים בעולה שלא כדרכה פסולה לכהן גדול. (ע' משנה למלך ושער המלך — איסור"ב יז, יג; שו"ת פרי יצחק ח"ב לט).

הערה — כתב המהרש"א שמשמע בתוס' שאינה פוסלת לכהן גדול. ובקרני ראם צדד לחלק בין נשיקה לשאר הערה. ע"ש. וכן משמע בי"ם של-שלמה כב).

ג. בוגרת — לתנא קמא דמתניתין, הוא רבי מאיר, אסורה לכהן גדול. [ואף על פי שלא ישא, אם נשא — נשוי. (רב ורבי יוחנן להלן ס)]. רבי אלעזר ורבי שמעון מכשירים. (נחלקו בדרשת בבתוליה, האם בא להתמיר ולהצריך כל הבתולים או לרבות ולהכשיר אפילו מקצתן).

הלכה כרבי מאיר לאסור. ומשמע שלדעת האוסרים — מדאורייתא אסור. וכן יש לשמוע מדברי התוס' (בד"ה מהו) שפרשו נידון הגמרא בקטנה שבגרה לאסרה משום משתמרת לביאה פסולה, והלא אמרו לעיל שבפסול דרבנן הכל מודים שאינה נפסלת — ומוכת דמדאורייתא אסורה.

ד. שנינו, מוכת עץ אסורה לכהן גדול. [ואם נשא — נשוי. רב ורבי יוחנן להלן]. אבל מוכת עץ שלא כדרכה ודאי אינה אסורה, [שאם כן אין לך אשה שכשרה לכהונה גדולה שלא נעשית מוכת עץ על ידי צרור].

יש תנאים המכשירים מוכת עץ לכהן גדול. (כן משמע ברש"י ד"ה כשרה לכהונה. וכן הביא הרשב"א (בתשובה ח"ו סח) מהירושלמי שיש דעה התולה זו במחלוקת התנאים במשנתנו בבוגרת. וכן משמע שם בח"ג ססט ד"ה ומה, וכ"מ מרש"י ס. ד"ה ומוכת).

ה. נבעלה לבהמה כדרכה — אעפ"י שאין זנות לבהמה, אסורה לכהן גדול משום 'בעולה'. ולמי שמכשיר מוכת עץ, הוא הדין בבהמה. (עפ"י רש"י). וכן בדיעבד אם נשא נשוי, כדין מוכת עץ (כדלהלן ס. וכן מפורש ברי"א"ו).

נבעלה לבהמה שלא כדרכה — לדברי רב יוסף בפירוש דברי רב, אסורה משום 'בעולה', ואביי הקשה על כך, וכן אמר שמואל בשם רבי, במעשה שרבע כלב כופרי ריבה אחת מאחוריה, שכשרה לכהן גדול.

ו. רבי חייא בר יוסף שאל משמואל, כהן גדול שקדש את הקטנה ובגרה תחתיו (לדעת האוסרים בוגרת לכהן גדול), מהו — האם איסור לא יקח מתייחס לאירוסין או לנישואין. והצה שמואל לפשוט להתיר, ודחו ואמרו סברא לאסור. (וכן מסקנת הסוגיא, שאסורה. עפ"י ראשונים).

א. דוקא בגרה אחר שנתמנה להיות כהן גדול, אבל בגרה ואחר כך נתמנה — יכנס. (תוס').
 ב. צריך עיון אם נעשתה מוכת עץ או בעולה אחר קדושין, האם דומה לבגרה שנשתנה גופה אם לאו. (תוס'). ויש אומרים שנעשית בעולה אינו נחשב כשינוי הגוף (עריטב"א). ויש מחלקים בין העראה לגמר ביאה. (ע"ע: אבני מלואים לג; חדושי הגר"ט — יז).

ז. אירס את האלמנה ונתמנה להיות כהן גדול — יכנס. (יקח אשה. ואינו דומה לקטנה שנעשתה בוגרת — ששם נשתנה גופה, משא"כ כאן).
 הוא הדין אירס בוגרת, או קטנה שבגרה, ואחר כך נתמנה להיות כהן גדול — מותרת. (תוס').

צו. א. אשה שנבעלה לבהמה — האם כשרה לכהונה?

ב. מה דינם של אתנן כלב ומחיר זונה?

א. אמר רב שימי בר חייא, ותניא נמי הכי: נבעלה לבהמה כשרה לכהונה, (ואפילו כדרכה. עפ"י רשב"א, וכ"מ ברש"י), ואף על פי שנבעלה ברצון ובת סקילה היא, (מ"מ כאשר אין עדים והתראה כשרה לכהונה. רש"י). ופירש רבא מפרזיקיא המקור לכך שאין זנות לבהמה, ממה ששינוי ש'אתנן כלב' מותר, שאם אמר אדם לזונה הילך טלה זה והבעלי לכלבי — מותר למזבח (וכדלהלן), הרי שאין זה נקרא 'זנות'.

ב. שנינו, אתנן כלב (כנ"ל) ומחיר זונה — (שהחליף זונה בטלה) — מותרים למזבח. (לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב בית ה' אלקיך לכל נדר, כי תועבת ה' אלקיך גם שניהם — שנים ולא ארבעה).

דפים נט — ס

צח. מה דין כהן גדול באנוסת עצמו ומפותת עצמו, אנוסת חברו ומפותת חברו — לכתחילה ובדיעבד? ומה דין הולד?

כהן גדול, אנוסת עצמו ומפותת עצמו — לא ישא, ואם נשא נשוי. אמר רב הונא אמר רב: ומוציאה בגט. אלא שהועילו נישואיו לכך שאינו חייב לשלם קנס למפותתו כיון שנשא. ורב אשי הקשה על דברי רב. א. אף על פי שעלה ב'קשיא', נשאו דברי רב קיימים להלכה. עפ"י רי"ף ורמב"ם — איסור"ב יז, טו). והרי"א"ז פסק שמותר לקיימה.